

Даниелын Ном — Нэг Зуун Наян

*Ром, Маккабичууд, орчин үеийн цагийн эш үзүүллэгийн огтолцол:
Даниелын үзэгдлүүдийн судалгаа*

Jeff Pippenger

2024-04-10

Уриа Смит ийнхүү бичжээ: “Ром МЭӨ 162 онд эвслээр дамжин Бурханы ард түмэн болох иудейчүүдтэй холбоотой болсон.” Орчин үеийн ихэнх түүхчид энэ он цагийг МЭӨ 161 он гэж тэмдэглэдэг бөгөөд Смит мөн тэрхүү номдоо МЭӨ 161 оныг хоёр удаа дурдсан байдаг. Иймээс МЭӨ 162 он гэсэн энэ ишлэл нь хэвлэлийн алдаа болов уу гэсэн таамгийг би дэвшүүлж байна.

“23 ба 24-р эшлэлүүдээр бид иудейчүүд ба ромчуудын хоорондын МЭӨ 161 оны гэрээнээс нааш үе рүү, өөрөөр хэлбэл Ром нийтлэг ноёрхлыг олж авсан цаг үе хүртэл бууж ирдэг.” — Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 273.

Арван нэг, арван хоёрдугаар эшлэлүүд нь МЭӨ 217 онд Агуу Антиох III тэргүүлсэн Селевкидийн эзэнт гүрэн болон Птолемей IV Филопатор хаан удирдсан Египетийн Птолемейн хаант улсын хооронд болсон Рафийн тулалдааны ялалт болон түүний дараах үр дагаврыг тодорхойлж байна.

МЭӨ 200 онд, арван долоон жилийн дараа болсон Паниумын тулалдаан нь дахин Селевкидийн хаант улс ба Птолемейн хаант улсын хооронд болсон юм.

Маккавейн бослого МЭӨ 167 онд эхэлсэн бөгөөд еврейн шашны зан үйлийг дарах, Грекийн соёлыг тулган хүлээлгэх гэсэн Селевкидийн эзэнт гүрний оролдлогын эсрэг еврейчүүдийн бослого байв.

Иерусалим дахь Хоёрдугаар сүмийг дахин ариусган өргөмжилсөн нь Хануккагийн үеэр тэмдэглэдэг түүхэн үйл явдлыг илтгэдэг бөгөөд энэ нь хорин гуравдугаар эшлэлийн “холбоо”-ноос гурван жилийн өмнө, МЭӨ 164 онд болсон юм. Энэхүү үйл явдал нь Сүмийг бузарлаж, иудейн шашны зан үйлийг хууль бус болгосон, алдар муут Антиох IV Эпифаны удирдсан Селевкидийн эзэнт гүрний хүчний эсрэг Маккабичуудын амжилттай цэргийн аян дайны дараа болсон юм. Антиох IV Эпифан Хануккагаар дурсан тэмдэглэдэг тэр ялалтын дараахан нас барсан бөгөөд түүнээс хойш түүхэнд Сирийн хүч чадал уруудан доройтох эхлэлийг тэмдэглэдэг.

МЭӨ 200 онд (энэ нь мөн Паниумын тулалдааны үе байсан) Ром анх удаа Даниелын арван нэгдүгээр бүлгийн эш үзүүллэгийн түүхэнд өөрийгөө оруулсан юм. Тэнд үзэгдлийг тогтоон баталгаажуулдаг бэлгэдэл бий. Тэрхүү түүхэн дэх түүний зорилготой нөлөө нь хөшигний цаанаас утас татдаг сүмийг бэлгэдэх Иезавелийн ажлыг илчилдэг. Иезавель Самарид байхад нь түүний нөхөр Ахаб Илиягаар түүний эш үзүүлэгчид хядуулахыг харсан. Херодиас өөрийн охин Саломе Херодыг уруу татсан Херодын төрсөн өдрийн найранд байгаагүй.

Америкийн Нэгдсэн Улсын түүхэнд Тирийн янхан эмээр төлөөлөгдсөн папын засаглал бэлгэдлийн далан жилийн төгсгөл хүртэл мартагдсан байдаг. Дараа нь тэрээр газрын хаадуудад мэхлэлийн дуунуудаа дуулж эхэлдэг. МЭӨ 200 он нь сүүлчийн өдрүүдэд, тун удалгүй гарах Ням гаргийн хуулийн өмнөхөн, арван зургаадугаар зүйлд дүрслэгдсэнчлэн, тэрээр хаадуудад ил тод дуулж эхлэх үеийг хэв шинжээр илэрхийлдэг.

МЭӨ 161–158 оны хооронд иудейчүүдийн байгуулсан “холбоо”-ноос өмнө, Маккавейчууд МЭӨ 164 онд сүмийг дахин ариусган өргөмжилсөн бөгөөд үүнийг Хануккаар дурсдаг. Түүнээс хойш гурван жилийн дараа, сиричүүдтэй үргэлжилсээр байсан тэмцлийнхээ дунд, Маккавейн иудейчүүд дэмжлэг эрэн Ромд хандсан. Тэгээд тэр үед Ромтой байгуулсан “холбоо” нь Бурханы эцсийн өдрүүдийн эш үзүүлгийн суралцагчдад зориулсан эш үзүүлгийн сорилт болдог.

Түүхэнд “холбоо” тогтсон үеийг МЭӨ 161 он гэж тодорхойлдог боловч анхдагчид тэрхүү түүхэн үеийг МЭӨ 158 он гэж тогтоодог. Миллер зөв байсан уу, эсвэл орчин үеийн түүхчид зөв байна уу? Миллер МЭӨ 158 он дээр зургаан зуун жаран зургаан жил (666)-ийг нэмээд, “өдөр тутмын”-ыг зайлуулсан МЭ 508 онд хүрч очсон. Та хичнээн эрж хайсан ч, иудейчүүд ба ромчуудын хоорондын холбоо МЭӨ 158 онд байгуулагдсан гэдгийг түүхээр нотлох баримт олох нь туйлын бэрх, бүр үнэндээ боломжгүй шахам байх болно.

Арван зургадугаар эшлэл нь Ням гаргийн хуулийг зааж байгаа боловч түүнээс өмнөхөн, үзэгдлийг МЭӨ 200 онд тогтоохын тулд Ром түүхийн тавцанд орж ирдэг. Маккавейн бослого МЭӨ 167 онд Модинаас эхэлж, улмаар тэд МЭӨ 164 онд сүмийг дахин ариусган өргөв. Дараа нь МЭӨ 161 оноос МЭӨ 158 он хүртэл иудейчүүд Ромын эрх мэдэлтэй гэрээ байгуулан ордог. МЭӨ 161 оноос МЭӨ 158 он хүртэлх хугацаа нь “холбоо”-г тогтоохын тулд шаардагдсан цаг үеийг илэрхийлдэг. Энэхүү ойлголт нь “холбоо”-г түүхчдийн гэрчлэлтэй нийцүүлэн тодорхойлоод зогсохгүй, мөн Эзэний мутрын удирдлагаар хөтлөгдсөн бөгөөд өөрчлөгдөх ёсгүй тэрхүү хүснэгттэй ч нийцүүлдэг.

Түүхчид бидэнд МЭӨ хоёрдугаар зуунд Иуда болон Ром мэт эртний улсуудын хооронд гэрээ хэлэлцээр байгуулах үйл явц нь тухайн нөхцөл байдал, дипломат ёс журам, оролцогч талуудын хүчний харьцаанаас шалтгаалан өөр өөр байсан гэж мэдээлдэг. Ерөнхийдөө энэ үйл явц нь нэг тал нөгөөтэйгөө гэрээ эсвэл холбоо тогтоох сонирхлоо илэрхийлэхээс эхэлдэг байв. Иуда ба Ромын хувьд, Иуда албан ёсны холбоо байгуулах саналыг тавихаар Ромтой анхлан холбоо тогтоосон юм.

Саналыг уламжилж, хэлэлцээг эхлүүлэхийн тулд дипломат сувгуудыг ашигласан байх ёстой. Үүнд Ромын удирдагчид буюу төлөөлөгчидтэй уулзуулахаар тийшээ элч нар эсвэл тусгай төлөөлөгчид илгээх явдал зайлшгүй багтах учиртай байв. Хэлэлцээ нэгэнт эхэлсний дараа хоёр тал санал болгогдсон гэрээний нөхцлүүдийг хэлэлцэнэ. Үүнд хэд хэдэн удаагийн уулзалт, дипломат мэдээ солилцох ажиллагаа, мөн хэлэлцүүлгийг дэмжин хөнгөвчлөхийн тулд зуучлагчид буюу эвлэрүүлэгчдийн оролцоо ч багтаж болох байв. Хэлэлцээний явцад тал бүр нөгөө талын санал болгосон нөхцлүүдийг авч үзэж, сөрөг санал дэвшүүлэх эсвэл тодорхой нөхцлүүдэд нэмэлт өөрчлөлт оруулахыг эрэлхийлж болох байв. Энэ үйл явцад

нягт нямбай тунгаан хэлэлцэх, зөвлөхүүдтэй зөвлөлдөх, мөн санал болгогдсон гэрээний боломжит ашиг тус болон сул талыг үнэлэн дүгнэх ажиллагаа багтаж болох байв.

Хэрэв хоёр тал гэрээний нөхцөлүүдийн талаар харилцан тохиролцоонд хүрсэн бол, хоёр талын зөвшөөрөн тогтсон болзол, нөхцлүүдийг тодорхойлон тусгасан албан ёсны баримт бичиг үйлдэгдэх байсан. Дараа нь уг гэрээг улс бүрийн эрх бүхий зохих байгууллагууд соёрхон батлах шаардлагатай байв. Ромын хувьд энэ нь Сенат эсвэл төрийг захирах бусад байгууллагын зөвшөөрлийг хамарч болох байлаа. Үүнтэй адил, Иудад ч уг гэрээ нь түүний удирдлага эсвэл захирах зөвлөлийн батламжийг авах шаардлагатай байх магадлалтай байв. Нэгэнт соёрхон батлагдсаны дараа гэрээг хэрэгжүүлж, хоёр тал хоёулаа түүний нөхцлүүдийг даган мөрдөхийг хүлээх байлаа. Энэ нь гэрээнд заасан хамтын ажиллагааны янз бүрийн хэлбэр, харилцан батлан хамгаалах хэлэлцээрүүд, худалдааны харилцаа, эсвэл дипломат харилцааны бусад хэлбэрийг хамарч болох байв.

МЭӨ II зуунд Иудей (Газар дундын тэнгисийн зүүн бүсэд оршдог)-ээс Ром (Италийн төв хэсэгт оршдог) хүрэх аялал нь, ялангуяа эртний тээврийн хэрэгслийн хязгаарлагдмал нөхцөлийг харгалзан үзвэл, бэрхшээлтэй бөгөөд ихээхэн цаг шаардсан үйл хэрэг байх байв. Иудей ба Ромын хоорондын зай нь сонгосон тодорхой замаас шалтгаалан ойролцоогоор 1,500-2,000 километр (930-1,240 миль) байв. Эрт цагт далайн аялал нь хуурай замын аяллаас олонтаа илүү хурдан, илүү үр ашигтай байсан боловч далайн аялал нь зонхилох салхины нөхцөлөөс хамааралтай байлаа. Иудейн нэгэн боомтоос Италийн нэгэн боомт хүртэл (тухайлбал, Ромын боомт болох Остия хүртэл) усан онгоцоор зорчиход салхины байдал, тэнгисийн урсгал, ашигласан хөлгийн төрөл зэрэг хүчин зүйлээс шалтгаалан хэдэн долоо хоног шаардагдаж болох байв.

Иудеягаас Ром хүрэх хуурай замын аялал нь илүү удаан бөгөөд илүү бэрхшээлтэй байх байсан. Аялагчид уулс, хөндийгүүд, гол мөрнүүдийг багтаасан янз бүрийн газрын тогтоцыг туулан замнахын зэрэгцээ дээрэмчид болон дайсагнасан нутаг дэвсгэр зэрэг саад бэрхшээлтэй нүүр тулах шаардлагатай байв. Явганаар эсвэл мориор хөллөгдсөн тэргээр зорчиход хэдэн сар шаардагдаж болох байсан гэж тооцогддог. Замын байдал, буудаллах байр болон амрах цэгүүдийн хүртээмж, мөн зам зуур амарч хүч сэлбэх, хэрэгцээт зүйлсээ нөхөн хангах шаардлага зэрэг хүчин зүйлүүд мөн аяллын хугацаанд нөлөөлөх байв.

Маккавейн иудейчүүд Ромтой холбоо байгуулахаар эрэлхийлж байх үедээ Ром руу элч нараа илгээх шаардлагатай байсан нь гарцаагүй. Тэдгээр элч нар Ромын эрх баригчдад хүлээн зөвшөөрөгдмөгц, хэлэлцээний тодорхой нэг хугацаа үргэлжлэх ёстой байв. Түүхэн онолын үүднээс авч үзвэл, учир нь энэ талаар нарийн тодорхой тэмдэглэл үгүй, гэрээ албан ёсоор батлагдсаны дараа түүнийг Иудей рүү буцаан авчирч батламжлуулах, улмаар иудейчүүдийн хүлээн авалтыг баталгаажуулахын тулд дахин Ром руу буцаан илгээх шаардлагатай байсан байх магадлалтай. Тиймээс тухайн цаг үед холбоо байгуулах үйл явц нэг жилийн дотор гүйцэлдсэн гэж үзэх нь бараг боломжгүй бөгөөд иймээс “холбоо” нь МЭӨ 161 оноос МЭӨ 158 он хүртэлх үйл явцыг илэрхийлнэ гэсэн ойлголт нь арван зургаадугаар эшлэлийн Ням гаргийн хуулинд хүргэдэг түүхийг тодорхойлдог эш үзүүлэлийн бусад шугамуудтай нийцдэг.

Бүх түүхчдийн санал нэгтгэйгээр Маккавейн иудейчүүдийн санаачилгаар байгуулагдсан нэгэн “холбоо” МЭӨ 161 онд Иудейд эхэлжээ. Үүний зорилго нь МЭӨ 167 онд бослого нь эхэлснээс хойш тэмцэлдэж ирсэн сиричүүдийн эсрэг иудейчүүд дэмжлэг олж авахыг хүссэнд оршиж байв. Энэхүү бослого нь иудей тахилч Маттатиа болон түүний таван хүү, ялангуяа Иудас Маккавейн, Селевкидийн захирагч Антиох IV Эпифаны тулган хэрэгжүүлсэн эллинжүүлэх бодлогыг эсэргүүцэх хүчин чармайлтаас үүдэн өдөөгджээ. Эдгээр бодлогод иудейн шашны зан үйлсийг дарах, мөн грек ёс заншил ба итгэл үнэмшлийг хүчээр хэвшүүлэх оролдлогууд багтаж байв.

Бослогын өдөөгч нь Модеины тосгонд болсон нэгэн явдал байв. Тэнд Маттафиас Грекийн нэгэн бурханд тахил өргөх тухай зарлигийг биелүүлэхээс татгалзжээ. “Модеин” хэмээх нэр нь “тунхаглах” буюу “эсэргүүцэн дуугарах” гэсэн утгатай еврей “modi’a” хэмээх үгнээс гаралтай. Маттафиас эсэргүүцлээ илэрхийлэхдээ тахил өргөхөөр завдаж байсан урвагч нэгэн иудей хүнийг алж, дараа нь хөвгүүдийнхээ хамт уул толгод руу дүрвэн, Селевкидийн цэргийн хүчний эсрэг партизаны дайны аяныг эхлүүлэв. Маккавейн бослого хэдэн жилийн турш үргэлжилсэн бөгөөд энэ хугацаанд Маккавейчууд Селевкидүүд болон тэдний холбоотнуудын эсрэг олон тооны тулалдаанд оролцжээ. Тооны хувьд үлэмж дутуу, зэвсэг хэрэгслийн хувьд үлэмж сул байсан хэдий ч Маккавейчууд хэд хэдэн чухал ялалтад хүрсэн юм.

Селевкидийн эзэнт гүрэн иудейчүүдэд Грекийн шашныг тулган хүлээлгэхийг эрмэлзэж байсан бөгөөд грекчүүд нь эцсийн өдрүүдийн глобалистуудыг төлөөлдөг. Тэдний шашин нь одоо банкны тогтолцоо, гол урсгалын хэвлэл мэдээлэл, боловсролын төвүүдийн глобалист хүчнүүдээр, мөн хууль бус цагаачдыг албадан оруулж ирэх замаар үндэсний ялгааг нураан сүйтгэх үйл явцаар дамжин Америкийн Нэгдсэн Улс болон дэлхий даяар тулган хүлээлгэгдэж буй woke-измд илэрхийлэгддэг. Антиох Эпифан иудейчүүдэд Грекийн шашныг тулган хүлээлгэж байх үед түүний хүчин чармайлттай хамтран ажиллаж байсан иудейчүүд байв. Маккабичууд нь Грекийн шашныг эсэргүүцэж байсан урвагч иудейчүүдийн нэг ангийг төлөөлдөг боловч Грекийн шашныг албадан хэрэгжүүлэх ажлыг дэмжиж байсан урвагч иудейчүүдийн өөр нэг анги ч мөн байжээ.

Арван зургаадугаар эшлэл нь тун удахгүй гарах Ням гаргийн хууль, мөн луу, араатан, хуурамч эш үзүүлэгчийн гурвалсан нэгдлийг хэлж байна. Тэрхүү түүхийн өмнө арван гуравдугаас арван тавдугаар эшлэлүүд оршдог бөгөөд тэнд дөчдүгээр эшлэлийн гурван тулаан нь аравдугаар эшлэлээс (1989), арван нэгдүгээр ба арван хоёрдугаар эшлэлүүдээс (Украины дайн), мөн Паниумын тулалдаанаас тохиодог. Паниумын тулалдаан нь хоёр эвэрт газрын араатан даяарчлагчдын шашны болон улс төрийн философиудыг ялан дийлдэг тулааныг төлөөлдөг.

Тэрхүү тулалдаанд Америкийн Нэгдсэн Улсын эцсийн ерөнхийлөгч нь арван нэг, арван хоёрдугаар эшлэлүүдэд дүрслэгдсэн Путины ялалт болон түүнээс хойших нуран уналтын үр дагавартай тулгарах ёстой болно. Тэрээр ОХУ-ын нуран уналтаас үүдсэн хямралыг шийдвэрлэхийн тулд НАТО-той, эсхүл Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагатай холбоо байгуулна; мөн тэрхүү холбооны түүхийн хүрээнд Панийн тулалдаанд Нэгдсэн Үндэстний

Байгууллагатай тулалдана. Дөчдүгээр эшлэлийн гурав дахь тулалдаан нь дөчдүгээр эшлэлийн эхний тулалдаантай адил байх болно. Зөвлөлт Холбоот Улс Америкийн Нэгдсэн Улсын эдийн засгийн болон цэргийн хүчний дор нуран унасны адил, Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын глобалистууд Зөвлөлт Холбоот Улсыг шинэчлэх Горбачёвын хүчин чармайлтын гол бүрэлдэхүүн байсан “перестройка”-г давтан хэрэгжүүлэхэд хүргэгдэх болно; гэвч тэр нь эцэстээ Зөвлөлтийн тогтолцоог задарч бутрахад, улмаар Зөвлөлт Холбоот Улс эцэстээ татан буугдахад хувь нэмэр оруулсан билээ.

Гурав дахь тулааныг эхний тулаанаар дүрслэн үзүүлдэг бөгөөд эдийн засаг, цэргийн дарамтаар дамжуулан Рейганаар төлөөлөгдсөн Трамп Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагыг “перестройка”-д, өөрөөр хэлбэл бүтцийн өөрчлөлт буюу шинэчлэлд хүргэх болно. Энэхүү бүтцийн өөрчлөлт нь Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага болох арван хаадын тогтолцооны тэргүүн дээр Америкийн Нэгдсэн Улсыг байрлуулах болно. Тэрхүү тулаанд дараа нь папын засаглал түүхийн тавцанд өөрийгөө оруулж ирэн, Трампын тэр үед байлдан дагуулж буй тэр тогтолцооны хамгаалагч мөн хэмээн мэдүүлэх болно.

Яг тэрхүү түүхийн хүрээнд Трамп Абрахам Линкольны тулган авч шийдвэрлэхэд хүрсэнтэй адил, өөрийн доторх Иргэний дайнд тулгарч, түүнд хариу өгөхөөс өөр аргагүй болно. Тэрхүү Иргэний дайн нь Америкийн Нэгдсэн Улсын доторх, итгэлээс няцсан хоёр эсрэг бүлэглэлийн хооронд өрнөнө. Нэг анги нь хоёр намын хүрэн дэх дэвшилтэт глобалистууд бөгөөд тэднийг woke-измын шашин ба философийг хүлээн авсан хүмүүс төлөөлнө. Нөгөө анги нь (MAGA-изм) өөрсдийгөө жинхэнэ Протестантууд хэмээн тунхагладаг боловч, тэд 1844 онд тэрхүү эрхэм нэрээ алдсан юм.

Ерөнхийлөгчийн жигүүрийг MAGA-изм төлөөлдөг бөгөөд энэ нь жинхэнэ Протестант шашин болон Үндсэн хуулийг хамгаалж байна гэсэн төөрөгдүүлсэн шаардлагад тулгуурладаг. Woke-измын шаардлага нь Эх Дэлхийн шашин, Шинэ эрин үе, мөн Үндсэн хуулийг нийгмийн хэм хэмжээний одоо байгаа нөхцөл байдлаар хэрэгжүүлдэг болохоос үүсгэн байгуулагч эцгүүдийн хуучирсан үзэл санаагаар бус гэсэн итгэл үнэмшил юм.

Мататиас (Трамп) нь МЭӨ 167 онд Модеин хотод эхэлсэн бослогоор төлөөлөгдөн харагдах, Америкийн Нэгдсэн Улсын доторх даяаршилч-дэвшилтэт Ардчилсан намын оролдлогуудыг эцэс болгоно. Дараа нь Трамп нь Хануккагийн ёслолоор дурсан тэмдэглэгддэг, Маккабичууд сүмийг дахин ариусган зориулсан МЭӨ 164 оны түүхийг дахин давтана. Тэгээд МЭӨ 161 оноос МЭӨ 158 он хүртэлх хугацаагаар төлөөлөгдөх үед, Трамп нь шашны эрх мэдэл ба улс төрийн эрх мэдлийн хоорондох хууль бус харилцааг тодорхойлдог дүр болох папын засаглалын хөргийг босгох эцсийн түлхэлтийг эхлүүлнэ. МЭӨ 158 онд, арван зургадугаар эшлэлийн удахгүй ирэх Ням гаргийн хууль хэрэгжих үед холбоо хэрэгжих болно.

Даниел арван нэгдүгээр бүлэгт эхлээд Ром улс төрийн хувьд хэрхэн эрх мэдлийг гартаа авдгийг тодорхойлж, дараа нь Даниел яг тэр л түүхийг дахин давтан, өргөжүүлэн өгүүлэхдээ Ром тэрхүү ижил түүхэн явцад Бурханы ард түмэнтэй хэрхэн харьцсаныг илтгэх нэгэн мөрийг нэмэн өгүүлдэг. Арван зургаадугаар ишлэлээс арван есдүгээр ишлэл хүртэл

ертөнцийг захирахын тулд харь үндэст Ромын өмнө байсан гурван саадыг дүрслэн үзүүлдэг. Арван зургаадугаар ишлэлд, МЭӨ 65 онд Сири харь үндэст Ромд эзлэгдэж, дараа нь МЭӨ 63 онд Иудей Помпейн гарт эзлэгдсэн. Арван зургаадугаар ишлэл нь Ром сүр жавхлант газарт зогсох ёстой байсан үеийг зааж байгаа бөгөөд ингэснээрээ мөн тэрхүү бүлгийн дөчин нэгдүгээр ишлэлийн Ням гаргийн хуулийг хэв шинжээр төлөөлөн харуулж байна.

Байлдан дагуулалт МЭӨ 63 онд [1863 онтой параллель] Иерусалимын дотор өрнөж байсан иргэний дайны үеэр болсон гэдгийг тэмдэглэх нь чухал. Уриа Смит ийнхүү өгүүлсэн байдаг: “Понтын хаан Митридатын эсрэг хийсэн аян дайнаасаа Помпей буцаж ирэхэд, Иудейн титмийн төлөө өрсөлдөх хоёр этгээд болох Гиркан ба Аристобул нар тэмцэлдэж байв.”

“Hurcanus” болон “Aristobulus” хэмээх нэрс нь хоёулаа Грек гаралтай бөгөөд, ялангуяа Эллинист үе болон Хасмонеин угсааны үедэх Иудейн түүхийн хүрээнд түүхэн ач холбогдолтой юм. “Hurcanus” нь Грекийн “Hurkanos” гэх үгнээс гаралтай бөгөөд энэ нь Перс хэлний “hurkan” буюу “чоно” гэсэн утгатай үгнээс үүссэн байх магадлалтай. Hurcanus гэдэг нь Хасмонеин хэд хэдэн захирагчийн хэрэглэж байсан нэр байв. “Aristobulus” нь “хамгийн сайн зөвлөх” эсвэл “хамгийн сайн зөвлөгч” гэсэн утгатай. Aristobulus мөн Хасмонеин хэд хэдэн захирагчийн хэрэглэж байсан өөр нэг нэр байв. “Hurcanus” болон “Aristobulus” хэмээх аль аль нь Хасмонеин үеийн Иудейн түүхэн дэх чухал хүмүүсийн нэрстэй холбогддог. Тэд Иудей дэх Хасмонеин хаант улсын засаглал болон тэлэлтэд чухал үүрэг гүйцэтгэсэн захирагчид байв. Христийн үеийн Хасмонеин хаант улсын эш үзүүлэлтийн үр удам, төлөөлөгчид нь фарисайчууд байв.

Помпей Иерусалимыг эзлэн авах үед хоёр улс төрийн нам хоёулаа МЭӨ 167 онд Модиноор төлөөлөгдсөн бослогын үеэс өөрсдийн гарал үүслийг улбаалуулж байв. Помпей тэр бослогод татагдан ормогцоо Иерусалимыг эзлэн авахаар шийдсэн бөгөөд Аристобулын улс төрийн нам түүнийг эсэргүүцэхээр шийдсэн боловч Хирканы нам Помпейд хаалгаа нээхээр тогтжээ. Тэгээд Помпей Иерусалимын эсрэг довтолгоогоо эхлүүлсэн бөгөөд гурван сарын дараа Иерусалим үүрд Ромын эрх мэдлийн харьяанд орсон юм.

Арван есдүгээр эшлэлд гурав дахь бөгөөд эцсийн саад болох Египет Ромын эрхэнд орсон байдаг. Дараа нь хорьдугаар эшлэлд Христийн төрөлт тэмдэглэгдэж, Даниел тэр түүхэн хүрээнд Ром Бурханы ард түмэнтэй хэрхэн харьцахыг өгүүлж эхэлдэг. Хорин нэг болон хорин хоёрдугаар эшлэлд Христ цовдлогдоно. Хорин гуравдугаар эшлэлд МЭӨ 161 оноос МЭӨ 158 он хүртэл эхэлсэн холбоог, тэрс үзэлт иудейчүүд “бидэнд хаан үгүй, зөвхөн Цезарь бий” хэмээн тунхагласан загалмайн тухай өгүүлдэг эшлэлүүдийн дараахан шууд заан тодорхойлдог. Грекийн шашны гүн ухааны нэвтрэлтийг эсэргүүцэж байсан бөгөөд тийн үйлдэхдээ Ромтой ариун бус харилцаа тогтоосон, Маккабейчуудаар төлөөлөгдөх тэрс үзэлт иудейчүүдийн шугам нь, тэдний ариун бус харилцааны үр жимс бүрэн илэрхийлэгдсэн загалмайн түүхийг заасан эшлэлийн дараа үргэлжилдэг.

Шекина нь олзлогдлын далан жилийн дараа босгогдсон сүмд хэзээ ч эргэн ирээгүй. Малахиар тунхаглагдсан эш үзүүлэлтийн сүүлчийн гэрчлэл нь МЭӨ V зууны дунд үе орчимд өгөгдсөн. Маккабейчууд даяаршсан Грекийн нөлөөний эсрэг босож тэмцэхээс

өмнөх хэдэн зуун жилийн турш Бурханы харагдахуйц оршихуй ч, эш үзүүллэгийн ямар ч гэрчлэл ч байгаагүй. Тэдний бослогын эхэнд Птолемей болон Уззиа хаан хоёул сүмд өргөл өргөж, тахилчийн үүргийг гүйцэлдүүлэхийг эрмэлзэж байхдаа оролдсон тэрхүү бослогыг тэд үнэхээр үйлдсэн юм.

Ионафан Аппус (мөн Ионафан Маккавей хэмээн алдаршсан) нь Маккавейн бослогыг эхлүүлсэн Маттатиагийн хөвгүүдийн нэг байсан бөгөөд Селевкидийн эзэнт гүрний эсрэг өрнөсөн иудейчүүдийн бослогыг удирдан чиглүүлэхэд чухал үүрэг гүйцэтгэсэн юм. Түүний ах Иуда Маккавей тулалдаанд амь үрэгдсэний дараа Ионафан Маккавейн хүчний удирдлагыг өөртөө авчээ. Цэрэг, улс төрийн удирдлагаас гадна Ионафан мөн тэргүүн тахилчийн үүргийг хүлээн авч, иудей ард түмний сүнслэг удирдагчаар үйлчилсэн юм. Ионафан нэгэн зэрэг удирдагч бөгөөд тэргүүн тахилч байсан энэхүү давхар үүрэг нь Иудейн түүхэнд чухал хөгжил болсон бөгөөд үүгээр Хасмонеин угсааны хүрээнд улс төрийн болон шашны эрх мэдэл хоёул нэгдэн төвлөрсөн юм. Түүний удирдлага иудейчүүдийн өөртөө засах байдлыг бэхжүүлж, Иудей нутагт Хасмонеин ноёрхлыг тогтооход тусалсан юм.

Рафийн ялалтын дараа Птолемей үйлдэхийг завдсан тэрхүү нүгэл Маккавейчуудын бослогын яг эхэнд биелсэн юм. Энэ нь Уззиа хааны үед тахилч нарын эсэргүүцсэн өнөөх л нүгэл байсан; гэвч Бурханы сүмийн үйлчлэлийг хамгаалж байна хэмээн Маккавейчуудын илэрхийлсэн хамгаалалт нь сүм ба төрийн нэгдлийн төөрөгдсөн, тэрслүү илрэл байсан бөгөөд иймээс, өнөөдөр Байдены глобалист “woke-изм”-ын түрэлтүүдийн эсрэг Трампыг дэмжин нэгдэж буй урвагч протестантизмын бослогыг төлөөлөн үзүүлдэг.

Библид та нарыг үр жимсээр нь танина гэж заадаг бөгөөд Христийн цаг үеийн фарисайчууд нь Мататиагаар эхэлсэн Хасмонеин угсааны эцсийн үлдэгдэл байв. Мататиа болон түүний эхлүүлсэн бослого нь фарисайзмын үр жимсийг төрүүлсэн бөгөөд “Make America Great Again” гэх үзэл баримтлалыг дэмжиж буй тэрсэлсэн протестантууд ч мөн адил тийм үр жимсийг гаргаж байна. Үндсэн хуулийг сүм ба төрийг хооронд нь тусгаар байлгахын тулд гэж ойлгож байсан цагт Америк агуу байсан, харин Хануккагийн баяраар дурсагддаг ялалтаар төлөөлөгдсөн хуурамч гайхамшгийн үед Ням гаргийн хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх хөдөлгөөн ил тод гарч ирнэ.

Бид энэхүү судалгааг дараагийн өгүүлэлд үргэлжлүүлэх болно.

“Урьд өмнө гурав дахь тэнгэрэлчийн мэдээний үнэнүүдийг тунхаглагчдыг олонтаа зүгээр л түгшүүр дэгдээгчид хэмээн үздэг байв. Шашны үл тэвчил АНУ-д ноёрхлыг гартаа авч, сүм ба төр нэгдэн Бурханы тушаалуудыг сахигчдыг хавчин мөрдөнө гэсэн тэдний зөгнөлүүдийг үндэсгүй бөгөөд утгагүй гэж зарлан тунхаглаж байлаа. Энэ улс орон урьд нь ямар байсан, түүнээсээ өөрөөр хэзээ ч хувирч үл чадна—өөрөөр хэлбэл шашны эрх чөлөөг хамгаалагч хэвээр байна—хэмээн итгэл төгс мэдэгдэж байсан. Гэвч Ням гаргийг сахиулахыг албадан хэрэгжүүлэх асуудал өргөнөөр хэлэлцэгдэн хөдөлгөөнд орж буй энэ үед, удаан хугацаанд эргэлзэн үгүйсгэгдэж ирсэн үйл явдал ойртон ирж буй нь харагдаж, гурав дахь мэдээ урьд нь үзүүлж чадаагүй нөлөөгөө үзүүлэх болно.

“Үе бүрд Бурхан Өөрийн зарц нарыг ертөнц доторх болон сүм доторх нүглийг зэмлэн буруушаахаар илгээсээр ирсэн. Гэвч ард түмэн өөрсдөд нь аятайхан үг хэлүүлэхийг хүсдэг бөгөөд цэвэр, өнгөлөн далдалгаагүй үнэн тэдэнд тааламжтай бус байдаг. Олон шинэчлэгчид ажлаа эхлэхдээ сүм ба үндэстний нүглийг довтлон илчлэхдээ ихээхэн болгоомжтой хандахаар шийдсэн байв. Тэд цэвэр ариун христиан амьдралын үлгэр жишээгээр хүмүүсийг Библийн сургаалд эргүүлэн авчирна гэж найдсан. Гэвч Бурханы Сүнс Елиад ирсэнчлэн тэдний дээр ирж, түүнийг ёс бус хаан болон урвалтад орсон ард түмний нүглийг зэмлэн буруушаахад хөдөлгөсөн шиг тэднийг ч хөдөлгөсөн; тэд Библийн шулуун тод айлдваруудыг—өөрсдөө танилцуулахаас тээнэгэлзэж байсан сургаалуудыг—номлохгүй байж чадсангүй. Тэд үнэнийг болон сүнснүүдэд заналхийлж буй аюулыг хичээл зүтгэлтэйгээр тунхаглахаар доторх хүчээр хөтлөгдсөн. Эзэний тэдэнд өгсөн үгсийг тэд үр дагавраас эмээлгүйгээр айлдсан бөгөөд ард түмэн тэр сэрэмжлүүлгийг сонсохоос аргагүй болсон.”

“Ийнхүү гурав дахь тэнгэрэлчийн мэдээ тунхаглагдах болно. Үүнийг хамгийн агуу хүчээр өгөх цаг ирэхэд Эзэн Өөрийн үйлчлэлд өөрсдийгөө ариусган зориулсан хүмүүсийн оюун санааг удирдан, даруу зэмсгүүдээр дамжуулан ажиллах болно. Ажилчид нь уран зохиолын сургуулиудын боловсролоор бус, харин Түүний Сүнсний тосолгоогоор илүүтэйгээр бэлтгэгдэх болно. Итгэл ба залбирлын хүмүүс ариун хичээл зүтгэлээр хөдөлгөгдөн гарч яван, Бурханы тэдэнд өгсөн үгсийг тунхаглахад хүрнэ. Вавилоны нүглүүд илчлэгдэнэ. Иргэний эрх мэдлээр сүмийн ёслолуудыг албадан сахиулахын аймшигт үр дагавар, спиритизмийн халдлага, папын эрх мэдлийн нуугдмал атлаа түргэн ахиц—эдгээр нь бүгд ил гаргагдана. Эдгээр сүрлэг сэрэмжлүүлгээр ард түмэн хөдөлгөөнд орно. Мянга мянгаараа, дахин мянга мянгаараа ийм үгсийг хэзээ ч сонсож байгаагүй хүмүүс сонсох болно. Тэд гайхшрал дунд Вавилон бол түүний алдаа ба нүглүүдийн улмаас, тэнгэрээс өөрт нь илгээгдсэн үнэнийг няцаасных нь улмаас унасан сүм мөн гэсэн гэрчлэлийг сонсоно. Ард түмэн урьдын багш нартаа “Эдгээр зүйлс үнэн гэж үү?” хэмээн шимтэн асуухаар очиход, үйлчлэгчид үлгэр домгуудыг ярьж, тайван үгсийг эш үзүүлэн, тэдний айдсыг намжааж, сэрсэн мөс чанарыг нь тайвшруулахыг оролдоно. Гэвч олон хүн хүмүүсийн дан ганц эрх мэдэлд сэтгэл ханахыг үл зөвшөөрч, “Эзэн ийнхүү айлдаж байна” гэсэн тодорхой үгийг шаарддаг тул, олны таалалд нийцсэн үйлчлэл эртний фарисайчуудын адил, өөрсдийн эрх мэдэлд эргэлзсэнд хилэгнэн, уг мэдээг Сатанаас ирсэн хэмээн буруушааж, нүглийг хайрлагч олныг түүнийг тунхаглагчдыг доромжлон хавчин мөшгүүлэхээр өдөөн турхирах болно.

“Маргаан шинэ хүрээнүүдэд тэлж, ард олны оюун санаа Бурханы дарлагдсан хуульд хандуулагдах үед Сатан хөдөлгөөнд орно. Мэдээг дагалдах хүч нь түүнийг эсэргүүцэгчдийг улам галзууруулна. Санваартнууд гэрэл сүрэг дээр нь тусахаас хаахын тулд бараг л хүний хэмжээнээс давсан хүчин чармайлт гаргана. Тэд өөрсдийн мэдэлд буй бүх аргаар эдгээр амин чухал асуудлын талаарх хэлэлцүүлгийг дарахыг чармайна. Сүм иргэний засгийн хүчирхэг мутарт хандана, мөн энэ үйл хэрэгт папистууд ба протестантууд нэгдэнэ. Ням гаргийг сахиулах хөдөлгөөн улам зоримог бөгөөд шийдэмгий болохын хэрээр хуулийг тушаалыг сахигчдын эсрэг хэрэглэх болно. Тэдэнд торгууль болон шоронд хорихоор заналхийлж, заримд нь өөрсдийн итгэлээс няцах сэдэл болгон нөлөө бүхий албан тушаал, мөн өөр бусад шагнал ба давуу талуудыг санал

болгоно. Гэвч тэдний бат зогссон хариулт нь: ‘Бидний алдааг Бурханы Үгээс бидэнд үзүүл’ — ижил төстэй нөхцөл байдалд Лютерийн гаргасан тэрхүү хүсэлт мөн байв. Шүүхийн өмнө татагдан ирсэн хүмүүс үнэний төлөө хүчтэй хамгаалалт гаргана, мөн тэднийг сонсогсдын зарим нь Бурханы бүх тушаалыг сахихаар өөрсдийн байр сууриа эзлэхэд хөтлөгдөнө. Ийнхүү өөрөөр бол эдгээр үнэнүүдийн талаар юу ч мэдэхгүй байх байсан мянга мянган хүний өмнө гэрэл авчрагдана.” Агуу тэмцэл, 605, 606.